

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

X. Duæ aliæ proprietates quantitatis explicantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

iungaturvè alteri; cætera, propter successionem, quæ simultatem, adeoque positionem impedit: contra verò linea, superficies, corpus, & locus positione gaudent, quia nihil habent, quo possit ea impediri, & multum, quo promoueri. Sexta proprietates quantitatis est asperum, & lene. Septima figura; octaua situs. Sed missis istis quæ minoris sunt operis, aggrediamur alias magis difficiles, & operosas.

CAPVT X.

Duæ alie proprietates quantitatis explicantur.

100

Nona affectio quantitatis est, esse æqualem, vel inæqualem alteri. Quam ei conuenire, soli, omni, ac semper, adeoque esse quarto modo, & maxime propriam tuentur Augustinus, Aristoteles, Thomas, ac cæteri omnes dialectici, quorum sententia mihi etiam probatur. Quò tamen loculentius constet, obiciēs aduersus eam primò. Ponderus vnum est æquale alteri haud rarò, necnon alteri in æquale multoties: at non est quantitas, quamuis enim inter eius species illud esse numerandū, ac cæteris superius recentitis adiiciendum censeant Archytas Tarentinus antiquissimus Philosophus, & simplicius cap. 6. de prædicam. ac Sotus ibidem q. 1. in solutione ad quantum; cæterum spectare potius ad prædicamentum qualitatis si prout ponderus est, spectetur, sententia est B. Thomæ 13. metaph. sect. 15. in hæc verba *secundum veritatem graue, & leue non pertinet ad quantitatem, sed ad qualitatem*; Suar. disp. 61. metaph. sect. 5. num. 10. Fons. 5. metaph. cap. 13. q. 13. Conimb. de quant. q. 2. art. 3. Rubij q. 3. n. 11. Raphaelis Auerfæ q. 18. log. sect. 9. & aliorum ferme omnium.

101

Suaderi autem potest, in hunc modum. Grauitas, & leuitas sunt potentia motrices quarum altera sursum, corpora rapit, & altera è contrario deorsum: potentia autem ab omnibus inter species qualitatis numeratur: talis ergo est, cum leuitate grauitas, siue ponderus: non ergo quantitas, nisi fortè sub alia ratione formali distincta à pondere. Rursus iuxta Aristotelem lib. 1. de cælo text. 28. & lib. 2. text. 3. cæli carent grauitate, & leuitate: at habent magnitudinem, molemque & quantitatem perfectè, & secundum omnes eius species: grauitas ergo, siue ponderus haud est quantitatis species. Vltèrius leuitas non est species quantitatis: ergo nec grauitas, siue ponderus: vero namque verius apparet vtramque vnius generis esse oportere species, non aliter, atque vtriusque centrum, videlicet locus, qui dicitur sursum, & qui deorsum ad vnum attinet prædicamentum, nempe quantitatis, aut vbi, aut certè alterutrum secundum aliam, aliamque rationem formalem, vt superius explicatum est. Tum etiam duorum corporum, ligni, v. g. alicuius & lapidis, æqualis esse potest extensio, & quantitas, atque inæquale ponderus: hoc ergo prout tale nihil habet cum quantitate comereij. Denique aduersus eos, qui ponderus à re ponderosa realiter distinctum volunt, id ipsum sic potest probari: aer, siue ad cauernas, ac latebras telluris descendat, siue ad superam suamque regionem ascendat, semper est eiusdem quantitatis: at non eiusdem ponderis, sed interdum minoris, & aliquando maioris, prout nimirum fertur sursum, aut deorsum: haud igitur ponderus eius, & quantitas sunt idem reuera. Propterea autem vlt.

R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

tima hæc ratio, non nisi suppositis quorundam authorum principiis conficitur, quoniam probabilius forsitan est pondus non distingui realiter à substantia rei ponderosa, & hac inuariata nullam æqualitatem, aut inæqualitatem esse posse: quare à causis extrinsecis prouenire, quod elementum aëris, vel etiam ignis diuersa loca petant, non verò ex eo, quod illorum qualitates motuæ remittantur intendanturvè sensim.

Obiciēs secundo aduersus eandem sententiam: **102**
duæ animæ, aut fortasse etiam duo Angeli sub eadem specie sunt æquales; & nihilominus sunt, vt corporis, sic etiam quantitatis expertes: similiter artes, scientiæ, ac virtutes dici solent esse æquales aut inæquales in diuersis hominibus. Obiciēs tertio: quantitas in communi comprehendit omnes nulla dempta: haud ergo est realiter distincta: haud igitur vlli æqualis, vel inæqualis, quandoquidem hæ relationes nisi inter extrema realiter distincta possunt intercedere, nihilque sibi imit ipsi æquale vel inæquale esse sustinet. Obiciēs quarto: si vna tantum esset à Deo creata quantitas (quod haud magis est difficile, quàm si, pro eo ac posset, nullam omnino creasset) ea, nec esset æqualis, nec inæqualis alteri. Relatio enim prædicamentalis termini postulat existentiam: tum autem nulla quantitas existeret distincta ab illa, cuius ex hypothesi procedit argumentum, nulla, quæ posset æqualitatem, aut inæqualitatem terminare. Duobus prioribus argumentis confici videtur, non soli quantitati conuenire eiusmodi relationes vagè sumptas; duobus vero posterioribus non omni.

Et verò ad primum respondeo, ponderus bifariam **103**
sumi: nempe prout est potentia quadam loco motu, & vis corporum deprimens: deinde, prout habet partes entitatiue extensas, ac per veram distinctionem extra se inuicem: priori intellectu est qualitas, & inter huius species refertur ab Arist. libro 5. metaph. cap. 14. text. 19. *Item quacumque substantiarum, quæ mouentur passionibus, vt caliditas, & frigiditas, albedo, & nigredo, grauitas, & leuitas, &c.* Posteriori verò intellectu est quantitas, & huic accensetur ab Aristotele eodem lib. 5. metaph. cap. 3. *quadam passionibus, & habitibus huiusmodi substantiæ sunt, vt multum, & paucum, longum, & breue, latum, & profundum, & humile, & altum, graue, & leue, &c.* Quamquam autem ad quantitatem physicè, ac præse sumptam opus sit partibus realiter distinctis, aut certè distingui natis; cæterum ad quantitatem metaphysicè, & latius usurpatam sufficit distinctio rationis partium: quò fit, vt, si ponderus est substantiæ rei onerosæ, adeoque graduum realiter distinctorum incapax, eos tamen ratione distinctos admittat, possitque dici quodammodo, vt duo, vt tria, vt quatuor, vt sex, &c. ac proinde numerum, & quantitatis rationem aliquam subire, sin autem est accidens realiter distinctum à substantia rei quam deorsum cogit, & consequenter gradibus realiter diuiduis constans illud à fortiori quantitatis rationem, ac non metaphysicam modo, sed etiam physicam fortiri: quamuis ergo conueniat æqualitas, & inæqualitas ponderi, non tamen alia à quantitate, non nili ei soli.

Ad secundum argumentum similiter respondeo: **104**
duas animas rationales, duosque Angelos eiusdem speciei, scientias item, artes, ac virtutes æqualitatem subire, at non prout qualitates, aut substantias, sed penes diuersam rationem formalem, & quatenus sunt quantitates quadam: quod enim corpore vacent ac terrena concreione, so-

M

lam

lam ab eis quantitatem physicam, & sensibilem, non verò metaphysicam, & sensibus imperuiam reicit: cum prior illarum partes conferat realiter distinctas; posterior verò perfectiones sola ratione multiplices, quas in Angelis, animabus, eorumque dotibus quis audeat, inficiari? Porro tamen Suarez. Fons. & Rubius locis suprà citatis, alique plures solam priorem censeant esse propriè quantitatem, posteriorem verò impropriè tantum, ac solius consortio nominis: ceterum non est improbabile, vtramque veram esse, ac propriam quantitatem, licet altera dicatur eiusmodi æquiuocè respectu alterius.

105 Ad tertium respondeo: aequalitatem, & inæqualitatem esse proprietatem quantitatis, non tamen prout communiter supponit, sed quatenus singulariter, vt sensus sit, nullam esse quantitatem in particulari, quæ non sit, esseve possit alteri æqualis, aut inæqualis quare, cum nullus non, perinde sit atque, *omnis*, iuxta regulas æquipollentiarum, omnis quantitatis proprium esse, vt sit æqualis, vel inæqualis alteri alicui: quando ergo ratio communis denotatur syncategoremate *omnis*, non mirum esse, si Ducatur, alterutram relationem esse quandam affectionem quantitatis in communi.

106 Ad quartum respondeo imprimis quantitatem quæ esset vnica à Deo creata, ex toto sumptam, fore inæqualem singulis suis partibus: quamvis enim ab eis non posset realiter adæquatè distingui; at posset inadæquatè; eaque distinctio sufficeret ad relationem inæqualitatis. Sic Euclides lib. 1. & cum eo reliqui Mathematici, atque etiam Philosophi; *Totum sua parte maius est.* Sic Aug. lib. 10. Confes. cap. 6. *Moles minor est in parte quàm in toto.* Et lib. 6. de Trinit. cap. 6. *Corpus vniuersum vtiq; partibus constat, ita, vt sit ibi alia pars maior, alia minor, & maius sit vniuersum, quàm pars qualibet, aut quantalibet: Nam & cælum, & terra partes sunt vniuersæ mundanæ molis: sed & sola terra, & solum cælum innumerabilibus partibus constat: Et in tertia sui parte minor est quàm in cætera, & in dimidia minor quàm in tota: & totum mundi corpus, quod duabus plerumque partibus appellari solet, id est cælum & terra, vbiq; maius est quàm solum cælum, aut sola terra.* Mille alia apud alios Partes similia testimonia reperias, sed ista sufficiant. Quocirca non assequor, quo argumento ductus P. Fonseca supra q. 13. sect. 3. defectu distinctionis adæquatæ totum parti suæ inæquale esse negarit. Respondeo secundo, verba cum in definitionibus aliisque pronuntiationis magis aptitudinem quàm actum significant, satis, superque esse ad essentiam Aristotelicam, & communem tuendam, si quantitas illa sola à Deo creata posset esse inæqualis alteri: fore autem, vt posset, est certo certius. Respondeo tertio; relationem prædicamentalem ex genere suo haud possere existentiam termini, vt ostenditur inferius tract. sexto: quomobrem quantitatem, verbi gratia, tricubitam, si sola à Deo crearetur fore maiorem bicubita, & quacumque alia non creata: sicut etiam albedo, etiamsi nulla existeret nigredo, esset ei discolor, ac dissimilis suapte natura. Sed de his in loco.

107 Decima quantitatis affectio est mensura: eam autem illius esse maximè propriam, omnique soli, & semper comperere auctor est Aristoteles, cum in prædicamentis cap. 6. tum etiam in metaphysica lib. 10. cap. 2. Idem ceteri tuentur omnes. Verum tamen obiciet primò: pondus non est quantitas, sed qualitas, vt superius vixit: atqui est mensura, qua decernitur quanta sit rei magnitudo: lapis enim,

si multum ponderet, magnus esse censetur, si parum, exiguus: quin etiam ponderibus, verbi gratia, talento, libra, vncia quantus sit valor nummi, aurei, argenti colligitur: non ergo solius quantitatis privilegium est, quòd sit aliorum mensura. Obiciet secundo Deus optimus maximus est quantitatis, & accidentis omnis ex-pers, alioqui multiplicem mutationem subiturus: at est mensura rerum creaturarum, lapisque Lydius ad quem earum examinatur perfectio, quantaque sit veluti scrupulari differentia, mirabili ratione non fallente colligitur: quòd namque magis imitantur creatorem, eò sunt perfectiores, & quò minus, eò contra imperfectiores, proutque ad eum gradibus suis accedunt, ab eovè recedunt, sese excellent, aut excelluntur inuicem.

108 Vtraque tamen obiectio repelli facilis est admodum. Prima; si dicatur iuxta superius disputata, pondus haud habere rationem solius qualitatis, sed quantitatis etiam, atque mensuram aliorum esse, non prout qualitas est, sed prout quantitas, & quatenus, vel per plures gradus realiter distinctos, vel per plures ratione distinctos, & realem distinctionem subeuntibus æquivalentes magnum est, aut parum, & vel leviter, vel vehementer deprimens. Secunda verò; si dicatur quantitatem quidem physicam, ac partium realiter distinctarum, aut certè distinguishibilium numerositatem multiplicem cadere non posse in Deum optimum maximum secus, verò metaphysicam, quæ nullas habet partes, aut inter se diuersas, aut à substantia, quæ denominatur quanta, sed dumtaxat plures perfectiones consideratione distinctas: merito autem huius posterioris quantitatis Deum subire rationem mensuræ, ac proinde non esse cur ex hoc secundo titulo dici debeat, aliud quidpiam à quantitate posse metiri, & non illam solam.

CAPVT XI.

Explicatur ultima proprietas quantitatis.

109 Vndecima, & postrema quantitatis proprietas est, esse finitam vel infinitam. Vbi supponitur, quantitatem, aliam finibus claudi, & aliam nullis coerceri, haud aliter atque, cum dici consuevit, quantitatis proprietatem esse, quòd sit æqualis vel inæqualis, quarundam inæqualitas, & aliarum insinuat æqualitas: quemadmodum autem si nulla quantitas esset æqualis alteri, nullam inæqualis, posterior hæc distinctio reici deberet, ita & illa prior, si nulla esset finita, aut nulla infinita-dini obnoxia.

110 Obiciet ergo contra suppositionem illam, siue hypothesein, adeoque aduersus proprietatem ipsam distinctionem ei innixam: nihil infinitum potest esse in prædicamento, seu genere quantitatis: quidquid enim est in eo, quidquid in quocumque alio, debet esse finitum: solumque prædicamentalia esse possunt *entia per se se finita realia tota*, vt sapissime animaduersum est superius atque alioqui profecto substantia infinita, cuiusmodi est Deus, esse posset in genere seu prædicamento substantiæ, contra quam Theologi maiori ex parte supponunt: nulla igitur vera quantitas potest esse infinita: antecedens vñà propositum est, ac probatum: consequentia valet, aut non valet regulæ conuersionis simplicis, obiciet secundo Aristotelem lib. 5 metaph. text. 10. Vbi sic facit. *Multitudo igitur quantum quid, si numerabilis est, magnitudo* verò